

Sygn. akt I C 244/16

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2016 roku

Sąd Rejonowy w Kutnie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Paweł Wrześciński

Protokolant: prot. sąd. Tomasz Stasiak

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2016 roku w Kutnie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W.

przeciwko B. M.

o zapłatę 215,15 złotych

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 244/16

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 13 stycznia 2016 r. powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W. wniósł o zasądzenie od pozwanej B. M. kwoty 215,15 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, zwrotu opłaty skarbowej i opłaty od pozwu w postępowaniu upominawczym. Powód wskazał, że umową cesji przejął od (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. wierzytelność wobec pozwanej z umowy ubezpieczenia, która był potwierdzona polisą numer (...). B. M. została objęta ochroną ubezpieczeniową w zakresie szczegółowo wskazanym w polisie. Strona pozwana zobowiązała się do zapłaty składki ubezpieczeniowej i pomimo precyzyjnego wskazania w polisie terminu płatności nie wywiązała się z warunków umowy. Powód wskazał, iż zobowiązanie pozwanej na dzień sporządzenia pozwu wynosi 215,15 zł, na co składa się należność główna w wysokości 205,00 zł oraz odsetki ustawowe naliczane przez stronę powodową od dnia następującego po dniu cesji wierzytelności.

/pozew – k. 2-4/

Sąd stwierdził brak podstaw do wydania w przedmiotowej sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, postanowieniem z dnia 7 marca 2016 r. Sąd skierował sprawę do postępowania zwykłego.

/postanowienie z dnia 7 marca 2016 r. – k. 23/

Odpis pozwu został doręczony pozwanej w trybie art. 139 § 1 k.p.c. Pozwana nie stawiła się na rozprawie, nie żądała przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności, nie zajęła stanowiska w sprawie.

/zwrotne potwierdzenie doręczenia odpisu pozwu pozwanej – k. 26, e-protokół rozprawy z dnia 26 września 2016 r. – k. 28-28v./

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 maja 2015 r. pomiędzy (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. a (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym we W. została zawarta umowa sprzedaży wierzytelności, w ramach której ubezpieczyciel zdecydował o sprzedaży kupującemu wierzytelności z tytułu należności wynikające z umów ubezpieczenia opisanych w załączniku nr 4, za cenę i na warunkach określonych w umowie, a Fundusz oświadczył, że wierzytelności te nabywa za cenę i na warunkach określonych w umowie.

/dowód: umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 15 maja 2015 r. – k. 9-12/

Z elektronicznego załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 15 maja 2015 r. wygenerowano wyciąg, w którym wskazano jako dłużnika B. M., wskazując, że jej zadłużenie obejmuje kapitał 205,00 zł.

/dowód: wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji – k. 13/

W dniu 23 listopada 2015 r. skierowano do B. M. informację, że posiada ona dług w kwocie 213,45 zł wynikający z umowy ubezpieczeniowej nr (...) zawartej z (...) Spółka Akcyjna. Brak potwierdzenia nadania lub doręczenia tego pisma.

/dowód: pismo z dnia 23 listopada 2015 r. – k. 14/

W dniu 11 stycznia 2016 r. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. wystawił wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr S/102/1/PUN stwierdzający, że w dniu 15 maja 2015 r. (...) (...) z siedzibą we W. nabył od (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. wierzytelność wobec dłużnika B. M., a zobowiązanie dłużnika wynika z umowy ubezpieczenia z (...) S.A. W wyciągu tym wskazano, że wysokość zobowiązania dłużnika według stanu na dzień wystawienia wyciągu wynosiła łącznie 215,15 zł, w tym należność główna w kwocie 205,00 zł i odsetki w kwocie 10,15 zł.

/dowód: wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr S/102/1/PUN – k. 8/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci dowodów z dokumentów złożonych przez stronę powodową. Należy jednak stwierdzić, iż załączony do akt sprawy wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nie mógł stanowić dowodu na okoliczność istnienia i rzeczywistej wysokości zadłużenia strony pozwanej, potwierdzał jedynie fakt jego wystawienia. Należy bowiem zauważyć, iż zgodnie z obowiązującą od 20 lipca 2013 roku treścią art. 194 § 2 ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych (tekst jedn. Dz. U. z 2014, poz. 157) wyciąg ten nie ma mocy prawnej dokumentu urzędowego w postępowaniu cywilnym. Ponadto wskazane w nim okoliczności budziły wątpliwości. Z wystawionego wyciągu wynika bowiem, iż zadłużenie pozwanej składa się z dwóch składników – kapitału i odsetek, a z załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności wynika, iż na owo zadłużenie składa się tylko kapitał. Należy również zwrócić uwagę na zasadnicze rozbieżności w przedłożonych przez stronę powodową dokumentach odnośnie oznaczenia wierzytelności. Z załącznika do umowy cesji wynika, że suma wierzytelności wraz z kosztami to kwota 205,00 zł, w tym odsetki 0,00 zł; w piśmie z dnia 23 listopada 2015 r. całość zadłużenia z umowy ubezpieczenia wskazano na kwotę 213,45 zł, z kolei w wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej wystawionym w dniu 11 stycznia 2016 r. widnieje wierzytelność w kwocie 215,15 zł, w tym odsetki 10,15 zł. Z uwagi na te rozbieżności Sąd nie mógł opierać ustaleń faktycznych wyłącznie na powyższych dowodach, których rzetelność budziła poważne wątpliwości.

Na potwierdzenie źródła zobowiązania strony pozwanej, istnienia stosunku zobowiązaniowego, wysokości roszczenia, wymagalności roszczenia oraz braku zaspokojenia roszczenia przez pozwaną stronę powodową przedłożyła jedynie

wyciąg z własnych ksiąg rachunkowych. Należy zauważyć, że umowa ubezpieczenia powinna być potwierdzona przez ubezpieczyciela dokumentem ubezpieczenia, którego powód nie przedłożył.

Materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie nie pozwala zatem przyjąć, iż powód wykazał własną legitymację czynną do wystąpienia z przedmiotowym żądaniem zapłaty w stosunku do pozwanej oraz iż powód wykazał sam fakt istnienia stosunku zobowiązaniowego, z którego wywodzi zgłoszone wierzytelności.

Należy zauważyć, że w ramach żądanej kwoty 215,15 zł suma 10,15 zł zgodnie ze wskazaniem powoda obejmuje odsetki. Tymczasem wskazania powoda w tym zakresie są niejednoznaczne, a dokumenty złożone przez powoda nie pozwalają poczynić jakichkolwiek ustaleń w tym przedmiocie. Nie sposób ustalić, od jakich należności, w jaki sposób i za jaki okres zostały wyliczone należności odsetkowe, czy były w ogóle podstawy do ich wyliczenia. Okoliczności te w żadnym razie nie pozwalają na uwzględnienie zgłoszonego roszczenia zapłaty odsetek.

Zgodnie z art. 232 zd. 1 k.p.c. to na stronach spoczywa ciężar prowadzenia postępowania dowodowego dla stwierdzenia faktów, z których strony te wywodzą skutki prawne. Powód był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego. Nie ulega wątpliwości, iż to na powodzie spoczywał ciężar wykazania występowania wszystkich przesłanek wykazujących istnienie roszczenia pieniężnego i faktyczny zakres tego roszczenia. Nie ulega wątpliwości, iż pełnomocnik powoda w tym zakresie miał możliwość przytoczenia określonych twierdzeń oraz zgłoszenia stosownych wniosków dowodowych już w pozwie. Oczywistym jest, iż jeżeli strona nie zgłosiła twierdzeń i dowodów w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym, a w sprawie nie występują okoliczności usprawiedliwiające późniejsze ich powołanie, to Sąd obowiązany jest pominąć te twierdzenia i wnioski dowodowe.

Zgodnie z art. 6 § 2 k.p.c. strony i uczestnicy postępowania obowiązani są przytaczać wszystkie okoliczności faktyczne i dowody bez zwłoki, aby postępowanie mogło być przeprowadzone sprawnie i szybko. Strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione (art. 217 § 1-3 k.p.c.).

Nie ulega wątpliwości, iż powód jest podmiotem, który zawodowo trudni się ściąganiem wierzytelności, wskazuje na to chociażby treść przedłożonej przez powoda umowy sprzedaży wierzytelności. Powód korzysta z pomocy fachowych pełnomocników i nie jest ograniczony czasowo w odpowiednim i właściwym przygotowaniu, przy uwzględnieniu regulacji art. 207 § 6 k.p.c., treści pozwu, powód winien więc już w pozwie zgłosić wszelkie twierdzenia i dowody, aby nie spowodować zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Treść powyższego przepisu, mająca na względzie wymuszenie na stronach realizację zasady koncentracji materiału dowodowego, nie wskazuje na możliwość pominięcia dowodów i twierdzeń przez sąd, ale zobowiązuje sąd do ich pominięcia, o ile oczywiście nie zostaną wykazane okoliczności wymienione w art. 207 § 6 k.p.c. wyłączające ową prekluzję, czyli brak winy lub niespowodowania zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Należy zauważyć, że do chwili wydania wyroku powód nie zgłosił dalszych wniosków dowodowych, które mogłyby być przeprowadzone bez zwłoki w rozpoznaniu przedmiotowej sprawy.

Ponadto należy zauważyć, że nawet w sytuacji, gdyby strona powodowa zgłosiła dalsze wnioski dowodowe w piśmie procesowym złożonym bezpośrednio przed wyznaczonym terminem rozprawy, a nie przytoczyła jakichkolwiek okoliczności, które wskazywałyby na brak winy w spóźnionym zgłoszeniu wniosków dowodowych, obowiązkiem Sądu byłoby ich pominięcie. Nie ulega wątpliwości, że dalsze wnioski dowodowe zgłoszone bezpośrednio przed wyznaczonym terminem rozprawy wpłynęłyby na tok postępowania w sprawie, przeprowadzenie owych dowodów wiązałoby się ze zwłoką w rozpoznaniu przedmiotowej sprawy, jeśli skutkiem ich przyjęcia byłoby odroczenie rozprawy i konieczność wyznaczenia kolejnej, wynikałoby to chociażby z potrzeby doręczenia złożonych dokumentów stronie przeciwnej, załączenia innych akt, czy zwrócenia się o dokumenty. Przyjęcie dalszych wniosków dowodowych

złożonych bezpośrednio przed wyznaczonym terminem rozprawy prowadziłyby do naruszenia zasady równości stron, premiowania strony powodowej kosztem pozwanej, prowadziłyby to do sytuacji, że strona powodowa reprezentowana przez fachowego pełnomocnika może w każdym czasie bez uzasadnienia „dawkować” dowody składane do akt sprawy, które mogła złożyć o wiele wcześniej.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotowe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Materiał dowodowy przedłożony przez stronę powodową nie pozwala uznać, iż powód wykazał zasadność roszczenia oraz z czego wywodzi kwoty dochodzone pozwem.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu mającego istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zasada skonkretyzowana w tym przepisie jest jasna – kto powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające to żądanie. Zaprzeczenie okolicznościom dokonane przez stronę przeciwną wywołuje ten skutek, że istotne dla sprawy fakty stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia Sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości twierdzeń na innej podstawie. Jeżeli strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością powództwa, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscpepcji i faktów uzasadniających jej zdaniem oddalenie powództwa (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82, niepubl.). Wobec nie wykazania zgłoszonych twierdzeń, Sąd pomija te twierdzenia jako gołosłowne.

Zgodnie z art. 509 § 1 i 2 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania (przelew), wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Umowa sprzedaży, zamiany, darowizny lub inna umowa zobowiązująca do przeniesienia wierzytelności przenosi wierzytelność na nabywcę, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej albo że strony inaczej postanowiły (art. 510 § 1 k.c.). Przedmiotem przelewu jest wierzytelność, czyli prawo podmiotowe przysługujące wierzycielowi do żądania od dłużnika, aby spełnił świadczenie. Istotne jest to, aby owa wierzytelność istniała, nadto aby cedent miał prawną możliwość nią rozporządzać. Dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie, w tym także zarzut przedawnienia roszczenia (art. 513 § 1 k.c.).

Niewątpliwie powód jako nabywca wierzytelności winien dysponować całością dokumentacji związanej z nabytą wierzytelnością i jako profesjonalista w swej dziedzinie, winien wykazać w postępowaniu sądowym, w jaki sposób i w oparciu o jakie dokumenty określił wysokość dochodzonego roszczenia.

W niniejszej sprawie powód nie zdołał wykazać, że posiada własną legitymację czynną do wystąpienia z przedmiotowym żądaniem zapłaty.

W niniejszej sprawie powód nie zdołał wykazać, z czego wynika kwota dochodzona pozwem, że wierzytelność we wskazanych kwotach faktycznie istnieje. Strona powodowa wywodzi swoje żądanie z faktu niewywiązania się pozwanej z umowy ubezpieczenia zawartej z (...) S. A. z siedzibą w Ł., jednakże nie załącza na poparcie swoich twierdzeń owej umowy i nie wskazuje na jej przedmiotowo istotne elementy, nie wskazuje jaki rodzaj ochrony ubezpieczeniowej zapewniała umowa, nie wskazuje w jakiej wysokości została określona składka ubezpieczenia, za jaki okres, z jakim terminem płatności. Pomimo wskazania, że umowa ubezpieczenia została potwierdzona polisą, strona powodowa nie przedłożyła wskazanego dokumentu. Lakoniczność twierdzeń wskazanych w pozwie na uzasadnienie swojego żądania odwołujących się jedynie do wyciągu z ksiąg funduszu, którego rzetelność wystawienia budzi poważne wątpliwości, przy braku dowodów wskazujących na treść umowy będącej źródłem stosunku podstawowego, nie pozwala Sądowi skutecznie dokonać prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu, stwierdzić, jaki rodzaj umowy rzeczywiście wiązał

strony, na jakiej podstawie dochodzona jest żądana kwota, a tym samym czy roszczenie strony powodowej jest zasadne.

Niewątpliwie powód jako profesjonalista powinien przedstawić, jak kształtowała się wysokość zadłużenia pozwanej w czasie. W oparciu o same twierdzenia powoda nie sposób ustalić podstawy wyliczenia wskazanych kwot. Zgodnie z przepisem art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy. Rozbieżności w zakresie zgłoszonego żądania zapłaty odsetek, sposób sformułowania żądania zapłaty odsetek, brak dokumentów stanowiących podstawę ustalenia wysokości i wymagalności należności odsetkowych, nie dają uzasadnionych podstaw do uwzględnienia zgłoszonego żądania zapłaty odsetek, jak również odsetek od zaległych odsetek.

Fakt istnienia oraz wysokości nabytej wierzytelności powód oparł w istocie wyłącznie na własnym wykazie wierzytelności. Tymczasem zobowiązanie pozwanej wynika z określonego stosunku umownego, to łącząca strony umowa określa istnienie i zakres zobowiązania każdej ze stron, nie zaś oświadczenie jednej ze stron, iż posiada w stosunku do drugiej jakiejś wierzytelności.

Nie ulega wątpliwości, iż nie wystarczy zgłosić do Sądu żądanie zasądzenia odpowiedniej kwoty, ale trzeba to żądanie udowodnić, zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Ponadto wskazać należy, iż będąca przedmiotem cesji wierzytelności należność wskazana przez powoda musi być realna i przedstawiać faktyczną wysokość wierzytelności. Z kolei dłużnik ma prawo skutecznie kwestionować zasadność oraz kwotę swego zadłużenia. W przeciwnym wypadku mogłoby dochodzić do różnorodnych nadużyć ze strony działających obecnie różnych podmiotów zajmujących się profesjonalnie skupem wierzytelności. Przerzucenie ciężaru dowodu na dłużnika będącego konsumentem, który nie dysponuje często dowodami wpłat, ani też nie wie, jaka jest dokładnie wysokość jego zadłużenia byłoby niewątpliwie niezasadne i w wielu wypadkach niewykonalne dla dłużnika. Wobec lakoniczności twierdzeń strony powodowej odnośnie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie pozwu strona pozwana w istocie została pozbawiona możliwości ustosunkowania się do tych twierdzeń i podjęcia obrony.

Zgodnie z przepisem art. 339 k.p.c., o ile zaistnieją po temu przesłanki określone w § 1, sąd może wydać wyrok zaoczny przyjmując za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie (§ 2). Wprowadzone przez ten przepis swoiste domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy nie zwalnia jednak powoda od przytoczenia faktów, które są niezbędne do dokonania subsumpcji materialnoprawnej, stanowiącej faktyczną i materialnoprawną podstawę wyroku. Sąd obowiązany jest bowiem, nawet przy uznaniu twierdzeń powoda za prawdziwe, dokonać prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach, z punktu widzenia prawa materialnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 1997 r., I CKU 87/97, Lex nr 30397, podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 1967 r., III CRN 175/97, OSNCP 1968, nr 8-9, poz. 142).

Gospodarzem procesu cywilnego jest powód, który kierując do sądu określone żądanie ma obowiązek wykazać jego zasadność, w przypadku wyroku zaocznego wskazując jedynie wszelkie niezbędne okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie. Nie czyniąc tego naraża się na negatywne konsekwencje procesowe.

W przedmiotowej sprawie, strona powodowa nie uczyniła zadość tym obowiązkom, a zatem w konsekwencji, wobec nie przytoczenia twierdzeń uzasadniających istnienie tytułu prawnego strony powodowej do żądania zapłaty, należało oddalić przedmiotowe powództwo w całości jako nieuzasadnione i nieudowodnione.

Zgodnie z art. 339 § 1 k.p.c. w zw. z art. 340 k.p.c., jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, jeżeli nie żądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności albo nie składał już w sprawie wyjaśnienia ustnie lub na piśmie, sąd wyda wyrok zaoczny.

Z tych względów w oparciu o przywołane przepisy Sąd wyrokiem zaocznym oddalił przedmiotowe powództwo.